

Kielce, dnia 22 listopada 2023 r.

WK.60.20.2023

Pan Marek Juszczyk
Burmistrz Miasta i Gminy
Skalbmierz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Miasta i Gminy w Skalbmierzu w okresie od dnia 3 lipca do dnia 29 sierpnia 2023 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy **Skalbmierz** za 2022 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 25 września 2023 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnooorganizacyjnych:

W 2020 r. Burmistrz udzielił pełnomocnictwa do samodzielnego, jednoosobowego działania w granicach zwykłego zarządu dyrektorom dwóch instytucji kultury, co narusza art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym².

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. W dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 0050Burmistrza z dnia 15 listopada 2019 r. ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 0050.510.2022 z dnia 30 grudnia 2022 r.:
 - opis konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” zawarty w załączniku nr 4 nie został dostosowany do faktycznych zasad funkcjonowania tego konta w księgach rachunkowych Urzędu w zakresie dochodów. Urząd nie posiada odrębnego rachunku bankowego do realizacji dochodów, lecz korzysta bezpośrednio z rachunku bankowego budżetu. Natomiast z opisu tego konta wynika, że jednostka posiada odrębny rachunek bankowy do realizacji dochodów i saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nie przelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222;
 - nie określono zasad funkcjonowania kont w zakresie centralizacji podatku VAT,
 - w załączniku nr 1 „Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych” w § 2 „Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych” wskazano, że „księgi rachunkowe jednostki prowadzone są komputerowo” pomimo iż w 2022 roku i nadal w Urzędzie w sposób ręczny prowadzona jest

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1325, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm., dalej ustawa o samorządzie gminnym

ewidencja szczegółowa do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg użytkowników wieczystych, podmiotów wnoszących opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, za zajęcie pasa drogowego, za przekształcenie wieczyste i za korzystanie z przystanków,

- nie zawarto opisu systemu przetwarzania danych, nie określono wersji stosowanego w jednostce oprogramowania oraz nie dokonano zmiany nazwy stosowanego w jednostce oprogramowania z Puma na Respons,
 - załączniki nr 6 i nr 9 pn. „System ochrony danych i ich zbiorów” mają jednakową treść. Nieprawidłowości naruszają art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a)-c) oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³.
- 2.** Na wyciągach bankowych do rachunków bankowych budżetu, stanowiących podstawę zapisu w księgach budżetu, umieszczano inny numer dowodu niż ten pod którym dowód został ujęty w ewidencji księgowej. Faktycznym numerem pozycji księgowej, pod którym ujmowano wyciąg bankowy, oznaczone były wydruki komputerowe z programu finansowo – księgowego, zawierające informacje o sposobie ujęcia wyciągu bankowego w księgach rachunkowych i przechowywane były w odrębnym segregatorze. Ponadto zapisy księgowe w dzienniku wydatków dotyczące rozrachunków zawierały inny, tj. późniejszy lub wcześniejszy termin płatności niż wynikający z dowodu źródłowego (faktury, rachunku). Nieprawidłowość narusza art. 24 ust. 4 pkt 1 i pkt 2 ustawy o rachunkowości.
 - 3.** Stwierdzono przypadek, że w księgach rachunkowych dokonano w 2022 r. zapisu na podstawie faktury pro forma na kwotę 2.199,00 zł, która nie jest dowodem księgowym, bowiem nie spełnia wymogów do zakwalifikowania jako dowód księgowy i tym samym nie stanowi podstawy zapisu w księgach rachunkowych. Nieprawidłowość narusza art. 21 ust. 1 i art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
 - 4.** Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont budżetu i Urzędu przy księgowaniu w 2022 roku nw. operacji gospodarczych:
 - a)** zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek ewidencjonowano na koncie 134 „Kredyty bankowe” zamiast koncie 260 „Zobowiązania finansowe”, które zostało przewidziane w Zakładowym Planie Kont Budżetu i wprowadzone do urzędzeń księgowych. Ponadto w nazwach kont 134-03 „Kredyty bankowe – Bank Ochrony Środowiska - Częstochowa” i 134-11 „Kredyty bankowe – Bank Gospodarstwa Krajowego”, na których ujmowano pożyczki z WFOŚiGW wskazano nieprawidłowy podmiot;
 - b)** w ewidencji budżetu oraz w ewidencji Urzędu nie ujęto pod datą 31.12.2022 r. zobowiązania w kwocie 1.636,84 zł z tytułu naliczonych odsetek za IV kwartał 2022 r. od pożyczki zaciągniętej na podstawie umowy nr 4202/19, których termin płatności przypadał na dzień 10.01.2023 r.;
 - c)** na koniec miesiąca marca i czerwca 2022 r. nie zachodziła zgodność pomiędzy saldem wykazanim w ewidencji księgowej konta 133 „Rachunek bankowy” a saldem wykazanim w ostatnim wyciągu bankowym do rachunku budżetu za ww. okres, tj.: z zestawienia obrotów i sald za okres od początku roku do końca marca 2022 R. wynika, że saldo konta 133 wynosi 7.406.418,95 zł, natomiast zgodnie z wyciągiem bankowym nr 66 z dnia 31.03.2022 r. saldo końcowe na rachunku bankowym budżetu wynosiło 7.420.410,28 zł, z zestawienia obrotów i sald za okres od początku roku do końca czerwca wynika, że saldo konta 133 wynosi

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

- 7.416.143,32 zł, natomiast zgodnie z wyciągiem bankowym nr 129 z dnia 30.06.2022 r. saldo końcowe na rachunku bankowym budżetu wynosiło 7.416.163,32 zł;
- d)** operacje dotyczące bezpośredniej zapłaty na konta odbiorców za faktury zakupu dokonywane z wyodrębnionego rachunku bankowego budżetu dla środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych ujmowano w ewidencji budżetu pod datą wyciągu bankowego w kwocie wydatków na stronie Wn konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w korespondencji ze stroną Ma konta 133-002-07 „Rachunek bankowy - Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych” tytułem „Zasilenie Zapłata za FV”.”, mimo że z rachunku bankowego RFIL nie następował fizyczny przelew środków pieniężnych na inny rachunek bankowy Urzędu celem zasilenia rachunku na dokonywanie wydatków. W okresie przyjętym do kontroli, tj. w miesiącu grudniu 2022 r. na stronie Wn konta 223 w korespondencji ze stroną Ma konta 133-002-07 ujęto niezgodnie z treścią ekonomiczną środki w kwocie 968.713,92 zł;
- e)** operacje gospodarcze dotyczące przyjęcia z zakupu środka trwałego – motopompy pożarniczej o wartości 50.000,00 zł oraz zapłaty za fakturę zakupu, której dokonano ze środków pozabudżetowych (Fundusz Sprawiedliwości), ujęto w księgach Urzędu zapisem: wpływ faktury VAT: Wn 011-05 „Środki trwałe (...) gr IV” i Ma 800-05 „Fundusz jednostki - ogółem” oraz zapłata za fakturę: Wn 240 „Pozostałe rozrachunki” i Ma 139 „Inne rachunki bankowe – doposażenie jednostek OSP”;
- f)** operacje zwiększenia wartości odpisów aktualizujących należności ujęto zapisem Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i Ma 290 „Odpisy aktualizujące należności” na skutek czego na dzień 31.12.2022 r. nie zachodzi zgodność między ewidencją księgową konta 221 wg podziałek klasyfikacji budżetowej dz. 756 rozdz. 75616 § 0310, dz. 756 rozdz. 75616 § 0320, dz. 756 rozdz. 75616 § 0330 i dz. 900 rozdz. 90002 § 0490 a ewidencją podatkową - różnica wynosi 21.324,53 zł;
- g)** wynikającą z faktury sprzedaży VAT/2022/05/77 z dnia 19.05.2022 r. należność netto w kwocie 118.500,00 zł (dot. sprzedaży działki) ujęto na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji z kontem 760 „Pozostałe przychody operacyjne” pod datą 31.08.2022 r., natomiast pod datą 31.05.2022 r. na podstawie dowodu PK nr 305/PK/PRZYPIS/1/05/2022 na stronie Wn konta 221 w korespondencji ze stroną Ma konta 221-02 „Należności z tytułu dochodów budżetowych - Nadpłaty” dokonano bezpodstawnie przypisu nadpłaty w kwocie 118.500,00 zł. W konsekwencji w Rb-27S za czerwiec 2022 r. w kol. 10 „Nadpłaty” wykazano kwotę 118.500,00 zł;
- h)** na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” ujęto wartość zakupu subskrypcji programu na 1 rok na kwotę 4.649,40 zł, która nie stanowi wartości niematerialnych i prawnych, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości.
- Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1, art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości i w zakresie terminowości ujęcia zdarzeń art. 20 ust. 1 ww. ustawy oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴ oraz w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku

5. Środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 12.300,00 zł, które wpłynęły w dniu 19.04.2022 r., na podstawie umowy nr 15/KWS/2022 z dnia 17.03.2022 r., na wyodrębniony rachunek bankowy nr 45 8597 0063 z przeznaczeniem na realizację programu „Korpus Wsparcia Seniorów” ujęto w ewidencji budżetu dopiero pod datą 29.04.2022 r., a następnie wyksięgowano powyższe środki z ewidencji budżetu i ujęto pozabudżetowo na koncie 139-7 „Inne rachunki bankowe – Korpus Seniora”. Analogicznie ujęto odsetki w kwocie 7,44 zł od ww. środków. W konsekwencji dochody wykonane za 2022 rok zostały zaniżone o kwotę 12.307,44 zł i powyższej kwoty nie wykazano w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-NDS za 2022 rok. W rezultacie zaniżono również przychody Urzędu. Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 mają charakter budżetowy i powinny zostać ujęte w budżecie JST w roku, w którym zostały przekazane jednostce samorządu terytorialnego, z zachowaniem ich wyodrębnienia w ramach szczególnych zasad wykonywania budżetu JST.
- Nieprawidłowość narusza art. 237 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁶, w związku z art. 65 ust. 1 i ust. 11-13 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw⁷ oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
6. W zakresie operacji objętych podatkiem od towarów i usług VAT ustalono następujące nieprawidłowości:
- a) saldo Wn konta 130-002-01 (bez klasyfikacji) w kwocie 347.389,44 zł na którym w trakcie roku ujmowano podatek VAT należny nie zostało przeksięgowane na konto 225 „Rozrachunki z budżetami” i w konsekwencji powyższe saldo zostało wykazane w bilansie Urzędu za 2022 r. pomimo, że nie były to środki na rachunku bankowym,
 - b) saldo Wn konta 141 „Środki pieniężne w drodze” w kwocie 124,98 zł, które dotyczyło podatku VAT od wpłaty (czynszu) nadanej przez kontrahenta w dniu 31.12.2022 r., której wpływ na rachunek bankowy budżetu nastąpił w dniu 2.01.2023 r. nie zostało przeksięgowane na konto 225 „Rozrachunki z budżetami” i w konsekwencji powyższe saldo zostało wykazane w bilansie Urzędu za 2022 r. Powyższe środki zgodnie z treścią ekonomiczną stanowiły część salda konta 140 „Inne środki pieniężne” w ewidencji budżetu;
 - c) pod datą 31.12.2022 r. na podstawie dowodu PK/Uzgodnienia/7/12/2022 przeksięgowano saldo konta 271-02 „Rozliczenie VAT-Gmina Skalbmierz” w kwocie 57.787,91 zł oraz saldo konta 272-01 „Vat naliczony – UMiG Skalbmierz” w kwocie 469.797,68 zł na stronę Ma konta 909 „Rozliczenia międzyokresowe” mimo, że przedmiotowe zobowiązanie nie stanowiło rozliczeń międzyokresowych. Treść zaksięgowanej na koncie 909 operacji nie odzwierciedlała jej sensu ekonomicznego. Pod datą 31.01.2023 r. na podstawie dowodu PK/Uzgodnienia/1/01/2023 dokonano ponownego przeksięgowania środków zapisem: Wn 909 i Ma 271-02/272-01. W konsekwencji powyższa kwota, tj. łącznie 527.585,59 zł została wykazana niezgodnie z treścią ekonomiczną bilansie z wykonania budżetu Gminy za 2022 r. w poz. III „Rozliczenia międzyokresowe”.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 2267

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.

Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 7.** W zakresie prowadzenia metodą ręczną ewidencji szczegółowej (kart kontowych) wg użytkowników wieczystych stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- przypisu należności na karcie kontowej dokonywano wyłącznie w przypadku, gdy użytkownik wieczysty dokonał wpłaty, w pozostałych przypadkach na kartach kontowych nie dokonywano w 2022 r. żadnych zapisów (przypisów), na skutek czego z powyższej ewidencji nie wynika jaki jest stan zaległości na dzień 31.12.2022 r.,
 - zapis księgowy nie zawierał określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu,
 - w przypadku karty kontowej nr 19 nieprawidłowo ustalono bilans zamknięcia za 2021 r.,
 - w kilku przypadkach dla jednego użytkownika prowadzono 2 lub 3 karty kontowe zakładane wg użytkowanych działek,
 - dla oddanych w użytkowanie wieczyste działek położonych w Topoli nadawano numery kartotek od 1 i dla działek położonych w Skalbmierzu również od nr 1, na skutek czego w kilku przypadkach nastąpiło zdublowanie numeracji,
 - dla użytkowników wieczystych, którzy w 2023 r. wnieśli zaległą opłatę za 2022 r. zakładano kolejne karty kontowe, które nie posiadały numeru (oznaczenia karty) i bilansu otwarcia.
- Ponadto wg stanu na dzień 31.12.2022 r. nie ustalono faktycznego stanu zaległości z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste, na skutek czego w sprawozdaniu Rb-27S w kol. 8 i kol. 9 wykazano kwotę zgodną z kontem 221 wg podziałki 700/70005/0550, tj. 1.429,29 zł, podczas gdy z ustaleń kontroli wynika co najmniej kwota 3.499,95 zł.
- Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 2, art. 16 ust. 1, art. 23 ust. 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- 8.** W zakresie rzetelności przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów wg stanu na dzień 31.12.2022 r. ustalono następujące nieprawidłowości
- a)** z przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów, środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony oraz wartości niematerialnych i prawnych nie sporządzono protokołów weryfikacji, a udokumentowanie jej przeprowadzenia stanowią zestawienia ww. składników aktywów - stan na dzień 31.12.2022 r., które zostały podpisane przez pracowników merytorycznych, tj. w zakresie gruntów przez pracownika Referatu Gospodarki Komunalnej Rolnictwa i Ochrony Środowiska, w zakresie trudnodostępnych środków trwałych przez Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej Rolnictwa i Ochrony Środowiska i Kierownika Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych oraz w zakresie WNiP przez informatyka. Z zestawień nie wynika czy porównano dane ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, czy saldo jest realne i poprawnie ustalone. Na zestawieniach brak jest adnotacji pracownika Referatu Finansowego na dowód przeprowadzenia inwentaryzacji oraz wskazania dokumentów będących podstawą weryfikacji (z wyjątkiem części przypadków w zestawieniu gruntów). O nierzetelności przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych z grupy 2 świadczy również fakt, że ww. zestawienia środków trwałych trudnodostępnych obejmują środki trwałe o łącznej wartości 70.749.283,78 zł, mimo że z konta 011-03 „Środki trwałe – Budowle – grupa II” wynika kwota 71.340.363,60 zł.

- b)** inwentaryzacją wg stanu na dzień 31.12.2022 r. objęto saldo Ma konta 272 „VAT naliczony” w kwocie 469.797,68 zł, mimo że z zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej budżetu za 2022 rok wynika, że ww. konto na dzień 31.12.2022 r. nie posiada salda;
- c)** nierzetelnie przeprowadzono inwentaryzację salda konta 221-01 „Należności z tytułu dochodów budżetowych - Zaległości” w zakresie zaległości z tytułu użytkowania wieczystego, bowiem ustalenia kontroli wskazują, że saldo konta 221-01 wg podziałki 700/70005/0550 jest nierealne,
- d)** inwentaryzacją w drodze spisu z natury nie objęto znajdujących się w jednostce składników aktywów, będących własnością innych jednostek, tj.: 6 urzędzeń wielofunkcyjnych (Konica Minolta) dzierżawionych na podstawie umowy nr OR.3.2022 z dnia 3 stycznia 2022 r. oraz składników majątku będących własnością Kancelarii Prezesa Rady Ministrów tj.: drukarek, skanerów, czytników kart, zestawów komputerowych, routera, których nie objęto również inwentaryzacją wg stanu na dzień 31.12.2021 r.
Nieprawidłowości naruszają art. 26 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 oraz art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.

9. W zakresie prawidłowości wykazania danych w Bilansie z wykonania budżetu Gminy oraz w sprawozdaniu finansowym Urzędu Miasta i Gminy sporządzonym na dzień 31.12.2022 r. (korekta nr 1 z dnia 21.04.2023 r.) w kolumnie „Stan na koniec roku” ustalono, że:

a) w Bilansie z wykonania budżetu Gminy:

- w poz. I.1.1 „Zobowiązania krótkoterminowe” wykazano 0,00 zł, zamiast wykazać zgodnie z harmonogramami spłat do obowiązujących umów kredytowej i pożyczkowych kwotę 1.100.605,04 zł, tj. część zobowiązań, których termin spłaty przypadał w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, tj. na 2023 rok. Całość zobowiązań finansowych, tj. kwotę 11.182.786,38 zł wykazano w poz. I.1.2 „Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy),
- w poz. I.3 „Pozostałe zobowiązania” wykazano kwotę minus 480,82 zł, mimo że powyższa kwota stanowiła saldo Wn konta 240-03 „Pozostałe rozrachunki – kwoty do wyjaśnienia”.

b) w Bilansie jednostki Urząd Miasta i Gminy:

- w poz. B.II.2 „Należności od budżetów” zamiast w poz. B.II.4 „Pozostałe należności” wykazano należności w kwocie 1.349.795,82 zł wynikające z konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” pomniejszone o odpisy aktualizujące (konto 290),
- w wierszu B.III.2 „Środki pieniężne na rachunkach bankowych” wykazano kwotę 771.370,46 zł, która wynika z ewidencji księgowej kont 130-002-01 „Rachunek bieżący jednostki – Dochody jednostki UMiG - VAT” (kwota 347.389,44 zł), 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia” (kwota 17.452,93 zł) i 139-3 „Inne rachunki bankowe - Depozyty” (kwota 17.452,93 zł) natomiast nie odpowiada faktycznej kwocie środków pieniężnych na rachunkach bankowych Urzędu. Zgodnie z treścią ekonomiczną winna być wykazana kwota 423.981,02 zł (suma sald kont 135 i 139);

c) w Zestawieniu zmian w funduszu jednostki:

- w poz. I.1.6. „Nieodpłatnie otrzymane środki trwałe ...” wykazano kwotę 469.688,00 zł, zamiast kwoty 419.688,00 zł odpowiadającej wartości środków trwałych przyjętych nieodpłatnie,
- w poz. I.2.9. „Inne zmniejszenia” zamiast w poz. I.2.6 „Wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych (...)” wykazano kwotę 158.640,00 zł, która dotyczy nieodpłatnego przekazania do ZPO w Skalbmierzu instalacji fotowoltaicznej na podstawie protokołów zdawczo odbiorczych z dnia 30.12.2022 r.

Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz § 23 ust. 3, ust. 4 i ust. 8

rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku.

10. W zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdań budżetowych ustalono następujące nieprawidłowości:

a) w rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Miasta i Gminy za 2022 r. (korekta nr 6 z dnia 21.06.2023 r.) w podziałkach klasyfikacji budżetowej: dz. 756 rozdz. 75616 § 0310 i dz. 756 rozdz. 75616 § 0320 w kol. 9 „Zaległości” wykazano również należności w kwocie 3.413,41 zł które na dzień 31.12.2022 r. nie były wymagalne. Ponadto nieprawidłowo określono w nagłówku sprawozdania nazwę jednostki sprawozdawczej, tj. „Gmina Skalbmierz” zamiast „Urząd Miasta i Gminy w Skalbmierzu” oraz adresata, tj. „Gmina Skalbmierz” zamiast „Burmistrz Miasta i Gminy”;

b) w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 (korekta nr 3 z dnia 30.03.2023 r.) w wierszu D21. „spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych” wykazano kwotę 876.252,04 zł, mimo że zgodnie z ewidencją księgową konta 133 „Rachunek budżetu” i 134 „Kredyty bankowe” oraz wyciągami bankowymi do rachunku budżetu faktyczna kwota rozchodów z tytułu spłat kredytów i pożyczek wyniosła w 2022 r. 940.514,04 zł -zaniżenie wynosi 64.262,00 zł. Ponadto w wierszu D15. „wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych”, zamiast w wierszu D13a „niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych” wykazano nadwyżkę z opłat za korzystanie z zezwoleń alkoholowych oraz z opłat za korzystanie ze środowiska;

c) w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych za 2022 r. w poz. „Środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazano kwotę 384.697,01 zł, mimo że z ewidencji księgowej konta 224-08 „Rozrachunki budżetu - Dotacja” i z wyciągów bankowych dotyczących zwrotu dotacji do ŚUW wynika kwota 26.034,52 zł oraz w poz. „Środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku” wykazano kwotę 451.567,00 zł, mimo że z ewidencji księgowej konta 909 „Rozliczenia międzyokresowe” i z wyciągu bankowego nr 252 z dnia 21.12.2022 r. wynika, że kwota subwencji, która wpłynęła na miesiąc styczeń 2023 r. wyniosła 440.717,00 zł.

Nieprawidłowości opisane w ppkt a)- c) naruszają § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁸ oraz § 3 ust. 1 pkt 6 i § 12 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 37 do tego rozporządzenia.

d) W zakresie wykazywania skutków finansowych w sprawozdaniu Rb -27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Miasta i Gminy ustalono następujące nieprawidłowości:

• w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Miasta i Gminy za 2021 rok:

- w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa – umorzenie zaległości podatkowych” w podziale klasyfikacji budżetowej 75616/0320 - podatek rolny od osób fizycznych wykazano skutki w kwocie 0,00 zł zamiast w kwocie 284,90 zł oraz w podziale 75616/0910 wykazano skutki w kwocie 0,00 zł zamiast w kwocie 6,40 zł - zaniżono skutki odpowiednio o kwotę 284,90 zł oraz o kwotę 6,40 zł,

- w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa – umorzenie zaległości podatkowych” w podziale klasyfikacji budżetowej

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 144 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

75616/0340 - podatek od środków transportowych od osób fizycznych wykazano skutki w kwocie 0,00 zł zamiast w kwocie 11.875,00 zł oraz w podziale 75616/0910 wykazano skutki w kwocie 0,00 zł zamiast w kwocie 280,00 zł - zaniżono skutki odpowiednio o kwotę 11.875 zł oraz o kwotę 280,00 zł.

• w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Miasta i Gminy za 2022 rok:

- w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa – rozłożenia na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania, ograniczenie poboru” w podziale klasyfikacji budżetowej 90002/0490 wykazano skutki w kwocie 1.845,00 zł zamiast w kwocie 0,00 zł - zawyżono skutki o kwotę 1.845,00 zł, z powodu wykazania skutków z tytułu decyzji w sprawie odroczenia terminu płatności wydanych w 2002 r., w których wyznaczono termin odroczenia przed ww. okresem sprawozdawczym.

- w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa – umorzenie zaległości podatkowych” w podziale klasyfikacji budżetowej 75616/0320 - podatek rolny od osób fizycznych wykazano skutki w kwocie 233,00 zł zamiast w kwocie 734,00 zł - zaniżono skutki o kwotę 501,00 zł.

Stwierdzona nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku § 3 ust. 1 pkt 10a i pkt 10b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do tego rozporządzenia.

11. W zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdań w zakresie operacji finansowych ustalono następujące nieprawidłowości:

a) w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec IV kwartału 2022 r. (korekta nr 3 z dnia 17.05.2023 r.) w pozycji N3.2 „depozyty na żądanie” wykazano kwotę 9.392.268,86 zł, zamiast kwoty 9.485.138,60 zł, która wynika z ewidencji księgowej kont budżetu: 133 „Rachunek budżetu”, 140 „Środki pieniężne w drodze”, 224 „Rozrachunki budżetu” i 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. Zaniżenie wartości depozytów na żądanie wynosi 92.869,74 zł i powstało na skutek nieujęcia w tej pozycji środków pieniężnych pozostających na rachunku bankowym budżetu „Dodatek węglowy” - kwota 118.222,49 zł (konto 133-002-16), środków pieniężnych w drodze - kwota 680,35 zł (konto 140), odsetek od środków na rachunku bankowym budżetu „Wsparcie Ukrainy” - kwota 1,42 zł (konto 133-002-12) oraz wartości depozytów nie pomniejszono o wartość niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym, których zwrot nastąpił w 2023 r. - kwota 26.034,52 zł (konto 224-08);

b) w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec III kwartału 2022 r. (korekta nr 1 z dnia 21.10.2022 r.) w poz. N.2.1 „pożyczki krótkoterminowe” nie wykazano należności w kwocie 18.750,00 zł z tytułu udzielonej z budżetu Gminy pożyczki dla OSP w Skalmierzu, która wynikała z ewidencji księgowej konta 250 „Należności finansowe”.

Nieprawidłowości naruszają § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁹, w związku z § 13 ust. 1

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 652, dalej rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

pkt 4 lit. a) oraz § 14 pkt 5 instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do tego rozporządzenia.

III. W zakresie realizacji budżetu Gminy:

W 2022 r. dokonano rozchodów z tytułu spłat zaciągniętych kredytów i pożyczek w łącznej kwocie 940.514,04 zł, mimo że plan rozchodów z ww. tytułu określony w uchwale budżetowej na 2022 rok (§ 992) wynosił 880.124,04 zł. Zatem limit rozchodów zaplanowanych w uchwale budżetowej został przekroczony o kwotę 60.390,00 zł. Nieprawidłowość narusza art. 52 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 212 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

IV. W zakresie dochodów budżetowych:

1. Nie egzekwowano obowiązku złożenia przez Starostę Kazimierskiego reprezentującego Skarb Państwa deklaracji na podatek od nieruchomości na 2022 r. oraz lata poprzednie w przypadku nieruchomości Skarbu Państwa położonych na terenie Gminy Skalbmierz. Z ewidencji gruntów i budynków wynika, że na terenie Gminy znajdują się nieruchomości będące własnością Skarbu Państwa, które nie są posiadaniem innych podmiotów oraz będące we władaniu samoistnym Skarbu Państwa, sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty zabudowane i zurbanizowane oznaczone jako Ba–tereny przemysłowe, Bz–tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, Bi – inne tereny zabudowane, Tr – tereny różne. W dniu 26.07.2023 r. wezwano Starostę jako reprezentanta Skarbu Państwa do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2018-2022 lub złożenia wyjaśnień co do przyczyn nie składania deklaracji w zakresie ww. nieruchomości.

Nieprawidłowość narusza art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁰, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹¹ oraz art. 11 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹².

2. W zakresie powszechności i prawidłowości opodatkowania podatkiem od nieruchomości od osób prawnych ustalono, że podatnik o numerze konta 900/0056 w deklaracjach na lata 2022-2023 zawyżył o 14 m² powierzchnię użytkową budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Prawidłowa powierzchnia budynków wynika z protokołu z pomiaru nieruchomości sporządzonego w 2021 r. przez uprawnionego geodetę. Zawyżenie podatku na lata 2022 – 2023 wynosi 553,00 zł. W trakcie kontroli podatnik złożył korekty deklaracji, a organ podatkowy dokonał odpisu podatku.

Nieprawidłowość narusza art. 272 pkt 2 - 3, art. 274a i art. 155 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa oraz art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

3. W wydanych w 2022 roku decyzjach w sprawie ulg podatkowych nie wskazano w jakim podatku lub opłacie udzielono ulg oraz za jaki okres, co narusza art. 207 i art. 210 § 1, w związku z art. 67a ustawy Ordynacja podatkowa.

4. W zakresie prawidłowości opodatkowania podatkiem od środków transportowych stwierdzono, że:

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, dalej ustawa Ordynacja podatkowa

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 70, dalej ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 344 ze zm., dalej ustawa o gospodarce nieruchomościami

- a) podatnik o nr konta 221-1044 w deklaracji na 2022 r. wykazał do opodatkowania autobus z 47 miejscami do siedzenia wg stawki 1.545,00 zł zamiast wg stawki 1.300,00 zł wynikającej z uchwały Rady Miejskiej Nr XII/61/2011 z dnia 12 grudnia 2011 r. ze zm. w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych - zawyżenie podatku wynosi 81,66 zł.
- b) podatnik o nr konta 221-1076 w deklaracji na 2022 r. wykazał do opodatkowania naczepę o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów 34 tony, 3 osiach i zawieszeniu pneumatycznym wg stawki 1.226,00 zł zamiast wg stawki 1.164,00 zł wynikającej z w/w uchwały Rady Miejskiej - zawyżenie podatku wynosi 62,00 zł.
- c) podatnik o nr konta 221-1106 w deklaracji na 2022 r. wykazał do opodatkowania autobus z 59 miejscami do siedzenia wg stawki 1.545,00 zł zamiast wg stawki 1.300,00 zł wynikającej z w/w uchwały Rady Miejskiej - zawyżenie podatku wynosi 81,66 zł.
- d) podatnik o nr konta 221-1004 w deklaracji na 2021 r. wykazał do opodatkowania samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu 15 ton, 2 osiach i zawieszeniu pneumatycznym za cały rok w wysokości 1.535,00 zł zamiast w wysokości 1.279,17 zł, tj. za 10 miesięcy -z zawyżenie podatku wynosi 255,83 zł.

Nadto podatnik w deklaracji na 2022 rok wykazał do opodatkowania:

- samochód ciężarowy o zawieszeniu pneumatycznym, dla którego nie podano informacji o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu i licznie osie,
 - naczepę o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów 36 ton, 3 osiach, dla którego nie podano informacji o rodzaju zawieszenia,
 - samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu 24 tony, 4 osiach i zawieszeniu pneumatycznym, w deklaracji wykazano podatek w wysokości 1.978,00 zł, zamiast w wysokości 1.885,00 zł, wynikającej z ww. uchwały Rady Miejskiej,
 - samochód ciężarowy zamiast naczepy o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów 34 tony, zawieszeniu pneumatycznym, dla którego nie ujęto informacji o ilości osi,
 - samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdów 40 ton, zawieszeniu pneumatycznym, dla którego nie podano informacji o ilości osi,
 - ciągnik siodłowy o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów 42 tony, zawieszeniu pneumatycznym, dla którego nie podano informacji o ilości osi.
- e) podatnik o nr konta w deklaracji na 2020 r. wykazał do opodatkowania autobus o 20 miejscach do siedzenia za 9 miesięcy, zamiast za 7 miesięcy w związku ze zbyciem pojazdu.
- zawyżenie podatku wynosi 124,50 zł. Nadto nie dokonano odpisu podatku za 2022 rok w kwocie 750,00 zł.

Stwierdzone nieprawidłowości naruszają art. 274a § 2 oraz art. 155 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

V. W zakresie wydatków budżetowych:

1. Wpłaty nagrody jubileuszowej dla pracownika Urzędu dokonano 5 dni po terminie nabycia przez pracownika prawa do tej nagrody, co narusza § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych¹³.
2. W 2022 r. ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok wprowadzonego uchwałą nr LIII/259/2022 Rady Miejskiej z dnia 30 marca 2022 r. poniesiono

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1960, dalej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 roku

wydatki ogółem na kwotę 5.778,00 zł dotyczące zakupu akcesoriów wędkarskich przeznaczonych na organizację zawodów wędkarskich o puchar Burmistrza, namiotu dla koła Gminnego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, usługi transportowej dla koła Gminnego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów związanego z wyjazdem rehabilitacyjnym w Bieszczady. Powyższe wydatki nie mają związku z zadaniami ujętymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani, jak również nie mieszczą się w zakresie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Realizacja powyższych wydatków budżetowych narusza art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 18² i art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁴.

3. Stwierdzono przypadki przekroczenia w 2022 roku upoważnienia do zaciągania zobowiązań, a mianowicie:
 - o kwotę 14.636,83 zł w związku z zawarciem w dniu 12.07.2022 r. umowy nr GKRIOŚ.028.2022, ujętej w dziale 600 rozdziale 60016 § 4300,
 - o kwotę 1.300,00 zł w związku z zawarciem w dniu 15.07.2022 r. umowy nr IZP.19.2022, ujętej w dziale 750 rozdziale 75075 § 4170.Nieprawidłowość narusza art. 46 ust. 1 ustawy i art. 261 ustawy o finansach publicznych.
4. W 2022 roku dopuszczono do przekroczenia limitu wydatków ustalonych w planie finansowym jednostki Urząd Miasta i Gminy w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:
 - dział 600 rozdział 60017 § 4430 o kwotę 256,00 zł;
 - dział 700 rozdział 70095 § 4260 o kwotę 8.918,35 zł;
 - dział 700 rozdział 70095 § 4300 o kwotę 1.340,65 zł;
 - dział 750 rozdział 75075 § 4170 o kwotę 1.920,00 zł;
 - dział 750 rozdział 75075 § 4210 o kwotę 3.612,52 zł.Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
5. Skarbnik Gminy nienależycie dokonał wstępnej kontroli zgodności ww. operacji finansowych z planem finansowym, co skutkowało w 2022 r. zaciągnięciem umów na łączną kwotę 15.936,83 zł oraz dokonaniem wydatków na łączną kwotę 16.822,66 zł powodujących odpowiednio przekroczenie upoważnienia do zaciągania zobowiązań oraz dokonywania wydatków ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Nieprawidłowość narusza art. 54 ust. 3, w związku z art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

VI. W zakresie udzielania i rozliczania dotacji:

1. Kontrola dotacji celowej udzielonej w 2022 r. dla Klubu Sportowego na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży na kwotę 60.000,00 zł wykazała następujące nieprawidłowości:
 - nie przeprowadzono naboru przedstawicieli organizacji pozarządowych do komisji konkursowej powołanej do opiniowania ofert na realizację zadań publicznych w 2022 r., co narusza art. 15

¹⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 2151, dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

- ust. 2d w związku z art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁵,
- informacja w sprawie wyników otwartego konkursu nie została opublikowana na stronie Urzędu, co narusza art. 15 ust. 2j w związku z art. 13 ust. 3 pkt. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - umowa dotacji nie została sporządzona na wzorze umowy stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań, co narusza art. 16 ust. 1 pkt 1a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
 - przyjęto rozliczenie końcowe dotacji z którego wynika, że w 5 pozycjach kosztów realizacji zadania Klub dokonał przesunięcia środków finansowych w wysokości ponad 20% dopuszczalnych umową kosztów na realizację zadania - w przedziale od 54,56% do 884,57%, na łączną kwotę 17.164,35 zł, co narusza § 2 ust. 3 umowy dotacji.
2. W 2022 zaniechano zamieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy informacji, o których stanowi art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych¹⁶, pomimo iż Gmina udzieliła dotacji dla niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego.
 3. W 2022 r. Gmina nie przeprowadziła stosownej aktualizacji kwoty dotacji dla niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego, co narusza art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, w związku z art. 5 ustawy z dnia 24 marca 2022 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela¹⁷ oraz art. 32 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹⁸.
 4. Dokonując aktualizacji kwoty dotacji za 2022 rok dla Niepublicznego Punktu Przedszkolnego na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych nie dokonano aktualizacji statystycznej liczby dzieci w prowadzonych przez Gminę placówkach wychowania przedszkolnego, co narusza art. 11 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

VII. W zakresie gospodarki mieniem:

Osobie fizycznej dzierżawiającej grunty rolne w celu prowadzenia działalności rolniczej na podstawie 2 umów dzierżawy z dnia 18.03.2022 r. wystawiono 2 faktury VAT za 2022 rok zawierające nienależnie podatek VAT w łącznej wysokości 856,59 zł, ponieważ przedmiot dzierżawy podlega ustawowemu zwolnieniu z podatku VAT. Nieprawidłowość narusza postanowienia zawartych umów dzierżaw oraz § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień¹⁹. W trakcie kontroli sporządzono korekty faktur oraz dokonano odpisu należności na koncie ww. dzierżawcy.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 571, dalej ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1400, dalej ustawa o finansowaniu zadań oświatowych

¹⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 935

¹⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1116 ze zm.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 955

VIII. W zakresie rozliczeń finansowych Gminy z jej jednostkami organizacyjnymi:

Od dwóch nadzorowanych jednostek posiadających osobowość prawną przyjęto sprawozdania finansowe za 2022 rok sporządzone w wersji papierowej, co narusza art. 45 ust. 1f ustawy o rachunkowości.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku/Głównym księgowym. Prawa i obowiązki Skarbnika/Głównego księgowego określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym Gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz jako organ wykonawczy gminy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy).

Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

- 1.** Pełnomocnictwa do jednoosobowego działania udzielać kierownikom jednostek organizacyjnych gminy nieposiadających osobowości prawnej, stosownie do art. 47 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.
- 2.** Opracować prawidłowo i w sposób kompletny zasady (politykę) rachunkowości, w tym zakładowy plan kont, dostosowując dokumentację przyjętych zasad do przepisów prawa i potrzeb jednostki, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3, w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- 3.** Księgi rachunkowe prowadzić sprawdzalnie, w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

4. Zapisów w ewidencji księgowej dokonywać wyłącznie na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczej, spełniających wymogi formalne określone w art. 21 ust.1 w związku z art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze, że dokument nazywany fakturą pro forma nie jest dowodem księgowym.
5. W księgach rachunkowych Urzędu jako jednostki oraz w ewidencji budżetu, zapisów o zdarzeniach dokonywać w ujęciu systematycznym, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a także art. 15 ust. 1 ww. ustawy, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku oraz w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, a w szczególności:
 - a) zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek ujmować na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”,
 - b) w ewidencji budżetu oraz w ewidencji Urzędu ujmować naliczone odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, których termin płatności przypada w następnym okresie sprawozdawczym,
 - c) zapisów na koncie 133 „Rachunek budżetu” dokonywać wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych, zachowując pełną zgodność zapisów między jednostką a bankiem,
 - d) operacje dotyczące wydatków dokonywane bezpośrednio ze środków gromadzonych na wyodrębnionych rachunkach budżetu ujmować w księgach rachunkowych budżetu zapisem: Wn 902 „Wydatki budżetu” i Ma 133 „Rachunek budżetu”;
 - e) operacje gospodarcze dotyczące zapłaty za fakturę ze środków pozabudżetowych ujmować zapisem: wpływ faktury Wn 401 „Zużycie materiałów i energii” lub 011 „Środki trwałe” i Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zapłata za fakturę Wn 201 i Ma 139 „Inne rachunki bankowe”,
 - f) zwiększenia wartości odpisów aktualizujących należności ujmować zapisem: Wn 761 „Pozostałe koszty operacyjne” i Ma 290 „Odpisy aktualizujące należności”,
 - g) na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” ujmować wartość składników majątku o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości.
6. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
7. Otrzymane przez jednostkę środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID zaliczać do dochodów budżetu Gminy, stosownie do art. 3 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., zgodnie z którym w celu ustalenia nadwyżki lub deficytu budżetów jednostek samorządu terytorialnego operacje dotyczące ich dochodów i wydatków są ujmowane w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych.

8. W zakresie rozliczeń podatku VAT przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych, tak aby stan rozliczeń wynikający z ewidencji księgowej odzwierciedlał stan rzeczywisty oraz umożliwiał wykazywanie w sprawozdaniu finansowym danych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, mając na uwadze zapewnienie rzetelności ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych, stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku, jak również zasady kasowej wynikającej z § 5 ww. rozporządzenia.
9. W zapisach księgowych zawierać wszystkie elementy określone w art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości. W zapisach dotyczących rozrachunków wskazywać prawidłowy termin płatności, celem umożliwienia sporządzenia sprawozdań w zakresie zaległości i zobowiązań wymagalnych, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.
10. Zaprowadzić prawidłową ewidencję szczegółową wg użytkowników wieczystych umożliwiającą ustalenie rzeczywistego stanu należności.
11. Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów tych kont zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
12. Przeprowadzać na ostatni dzień roku budżetowego rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, a przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy udokumentować oraz powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 26 ust. 1 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Inwentaryzację gruntów przeprowadzać również w sposób zapewniający porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
13. Dokonać wyjaśnienia oraz rozliczyć w księgach rachunkowych ustalone w trakcie kontroli różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych w zakresie należności z tytułu użytkowania wieczystego, stosownie do art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
14. Znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone do używania, obejmować inwentaryzacją drogą spisu z natury przeprowadzaną na ostatni dzień każdego roku obrotowego, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu, stosownie do art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
15. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmować w Bilansie z wykonania budżetu Gminy, w Bilansie i Zestawieniu zmian w funduszu jednostki zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 ust. 3 pkt 1, ust. 4 i ust. 8 tego rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
16. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, z uwzględnieniem zasad sporządzania

sprawozdań w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 37 do tego rozporządzenia.

- 17.** W sprawozdaniu Rb-27S wykazywać prawidłowe skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 1 pkt 10a i 10b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia.
- 18.** Sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-27S i Rb-PDP wraz z uzasadnieniem za 2021 rok oraz za 2022 rok i przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach, w terminie 5 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 22 ust. 6 i ust. 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik nr 37 do w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
- 19.** Sprawozdanie kwartalne Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz § 13 ust. 1 pkt 4 i § 14 pkt 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia.
- 20.** Prawidłowo stosować w planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości klasyfikację działań, rozdziałów i paragrafów dochodów i wydatków określoną w załącznikach nr 1-4 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
- 21.** Przestrzegać, aby rozchody z tytułu spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek nie przekraczały limitu rozchodów z ww. tytułu określonego przez Radę Miejską w uchwale budżetowej, stosownie do art. 52 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
- 22.** W przypadku niezłożenia deklaracji przez podatnika, mimo takiego obowiązku, żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, stosownie do art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Jeżeli podatnik, pomimo wezwania, nie złoży informacji lub deklaracji, na bieżąco wydawać po wszczęciu i przeprowadzeniu postępowania podatkowego decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego, stosownie do art. 21 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa.
- 23.** Egzekwować od podatnika Starosty Kazimierskiego obowiązek złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości od gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa nie oddanych na rzecz innych podmiotów, stosownie do art. 3 ust. 1 i art. 6 ust. 9 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w związku z art. 11 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Poinformować Izbę o skutkach finansowych podjętych działań.
- 24.** Dokonywać rzetelnej kontroli przedkładanych przez podatników deklaracji w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia ich zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i pkt 3, w związku z art. 3 ust. 5 ustawy Ordynacja podatkowa.

25. Ulg w spłacie zobowiązań podatkowych udzielać w poszczególnych podatkach oraz opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stosownie do art. 67a, art. 51 ustawy Ordynacja podatkowa, natomiast w decyzjach w sprawie przyznania ulg podatkowych zawierać elementy określone w art. 210 § 1, w związku z art. 207 przedmiotowej ustawy.
26. Pojazdy opodatkowywać podatkiem od środków transportowych z zastosowaniem stawki właściwej dla danego rodzaju pojazdu. Poinformować Izbę o skutkach finansowych podjętych działań w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości.
27. Nagrodę jubileuszową wypłacać niezwłocznie po nabyciu do niej prawa przez pracownika, stosownie do § 8 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 25 października 2021 roku.
28. Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywać wyłącznie na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, ujętych w gminnym programach przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, stosownie do art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 oraz art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
29. Zobowiązania pieniężne zaciągać do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki, stosownie do art. 46 ust 1 oraz art. 261 ustawy o finansach publicznych.
30. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych uchwałą budżetową oraz planem finansowym, przy uwzględnieniu prawidłowo dokonanych przeniesień, zgodnie z planowanym przeznaczeniem, stosownie do art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
31. Zobowiązać Skarbnika do dokonywania należytej wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, stosownie do art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy o finansach publicznych.
32. Udzielając dotacji celowej w trybie otwartego konkursu ofert przewidzianego w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:
 - przeprowadzać nabór przedstawicieli organizacji pozarządowych do komisji konkursowej powoływanej do opiniowania ofert na realizację zadań publicznych Gminy Skalbmierz, stosownie do art. 15 ust. 2d ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z art. 15 ust. 2a tej ustawy,
 - informację w sprawie wyników otwartego konkursu publikować na stronie Urzędu Miasta i Gminy, stosownie do art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w związku z art. 13 ust. 3 pkt. 3 tej ustawy,
 - umowę dotacji sporządzać na aktualnym wzorze umowy o realizację zadania publicznego stosownie do art. 16 ust. 1 pkt 1a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - uwzględniać w rozliczaniu dotacji udzielanych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych tylko takie zmiany w kosztorysie wydatków, które były dokonywane stosownie do zawartej umowy.
33. W Biuletynie Informacji Publicznej Gminy zamieszczać dane, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

34. Kwotę dotacji, o której mowa w art. 21 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych aktualizować na zasadach określonych w art. 43 ww. ustawy.
35. Aktualizując kwotę dotacji dla Niepublicznego Punktu Przedszkolnego na podstawie art. 43 ust.2 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych dokonywać aktualizacji statystycznej liczby dzieci w prowadzonych przez Gminę placówkach wychowania przedszkolnego, stosownie do art. 11 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.
36. Nie naliczać podatku VAT od wydzierżawionych gruntów rolnych w celu prowadzenia działalności rolniczej, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień.
37. Zobowiązać kierowników instytucji kultury do przekazywania sprawozdania finansowego, w postaci elektronicznej oraz opatrywania go kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, stosownie do art. 45 ust. 1f ustawy o rachunkowości.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

W zawiadomieniu o wykonaniu wniosków pokontrolnych proszę poinformować o rezultatach finansowych podjętych działań (np. kwotach odpisów, przypisów, skutków dokonanych korekt).

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Damian Grzelka²⁰

Do wiadomości:

Rada Miejska w Skalbmierzu

²⁰ podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym.